

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุป ขั้นตอนการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียน ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และ ครูผู้สอน ใน โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของ โรงเรียนทั้ง โดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารและครูผู้สอน ใน โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 อยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้ง โดยรวมและรายด้าน

2. ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรท้องถิ่นตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 1-2 ที่มีสถานภาพและขนาดของโรงเรียนต่างกัน แตกต่างกันไป ทั้ง โดยรวมและรายด้าน

การดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยตามกรอบการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา (กรมวิชาการ. 2545 : 7) 3 ด้าน คือ

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
2. การใช้หลักสูตร
3. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารและ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 3,433 คน จาก 284 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 . 2549: 17 -71) จำแนกเป็น

2.1.1 ผู้บริหาร ได้แก่

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 250 คน
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 34 คน

2.1.2 ครูผู้สอน ได้แก่

- 1) ครูผู้สอน สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 2,218 คน
- 2) ครูผู้สอน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 913 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 163 คน ครูผู้สอน 342 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 505 คน โดยมีขั้นตอน การสุ่มดังนี้

2.2.1 จำนวนประชากรตามสถานภาพบุคลากรและขนาดสถานศึกษา

2.2.2 เปิดตารางเครื่องชี้และมอร์แกน จากจำนวนรวมของประชากรแต่ละสถานภาพ ได้ผู้บริหาร 163 คน ครูผู้สอน 342 คน

2.2.3 เทียบสัดส่วนเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างแต่ละสถานภาพในสถานศึกษาแต่ละขนาด

2.2.4 สุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการ

2.3 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย 3 ด้าน ของกรมวิชาการ (2545 : 7)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำไปทดลองใช้กับกับผู้บริหาร และ ครูผู้สอน ในสถานศึกษาอำเภอบรบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 60 ชุด หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่น .892 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคิร์ต (Likert Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษาที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร และด้านการใช้หลักสูตร

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยรวมมีปัญหาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้หลักสูตร และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวม มีปัญหาไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดสรรงบประมาณ เพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรให้เพียงพอและเหมาะสม การจัดอบรม สัมมนาเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากร และ การเชิญวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญเรื่องหลักสูตรเพื่อให้ความรู้

อภิปรายผล

จากการวิจัยสภาพและปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บทบาทที่สำคัญประการหนึ่งของสถานศึกษา คือ การสร้างหลักสูตร ของตนเองที่เรียกว่า หลักสูตรสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้มีการวางแผนในการทำงาน มีนโยบายและแนวทางในการทำงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการมอบหมายงานรับผิดชอบ การประสานงาน การประชุมวางแผน ในการทำงานบุคลากรต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร เพื่อให้ได้หลักสูตร ที่ตรงกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชน ผู้ปกครอง และผู้เรียน มีคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร โรงเรียนเป็นผู้ประสานงานประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจกับชุมชนและผู้ปกครอง มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และเป็นผู้ตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาก่อนที่จะเสนอขออนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ต่อประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนั้น ๆ เป็นผู้ลงนาม ส่วนครูผู้สอนมีส่วนในการดำเนินการจัดทำ และนำหลักสูตร ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง โดยจะต้องเข้าใจหลักการวิสัยทัศน์ จุดหมายของหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอนจะต้องศึกษารายละเอียด โดยการนำสาระมาแจกแจงเนื้อหาในแต่ละช่วงชั้น และนำสู่การจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 10) ได้กล่าวถึง ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนนั้นต่างก็มีบทบาทในอันที่จะส่งเสริมและจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยนำเอาสาระและจุดมุ่งหมายต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษามาบูรณาการใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละช่วงชั้น เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ส่งผลให้ปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิมล ฤ พัทลุง (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉลอง พงศ์นราทร (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงาน ตามแนวทางปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มังกร ประทุมพร (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามทัศนะของข้าราชการครู โรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรช่วงชั้นที่ 4 จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา และข้อค้นพบที่มีปัญหามากที่สุด คือ การนำบุคลากรไปศึกษาจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย / สื่อ เอกสารหรือศึกษาจากโรงเรียนนาร่อง เครือข่ายหรือแกนนำ การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาการจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศ ให้มีข้อมูลใช้ในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และคณะกรรมการอื่น ๆ และการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สนองนโยบาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแผนแม่บท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภารกิจที่ผู้บริหารและครูผู้สอนตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นการสร้างวัฒนธรรมให้แก่บุคลากรของสถานศึกษา นำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล มีการตรวจสอบรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ แต่ด้วยความด้วยเวลาที่ผู้บริหารแต่ละแห่ง ต่างมีข้อจำกัดในการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นการกำลังคนหรืองบประมาณที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงาน ส่วนมากจะมาจากงบประมาณของสถานศึกษาเอง ซึ่งค่อนข้างจำกัด และปัญหาจากภาวะเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปณิตา ศรัทธาพิทักษ์ (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชชาติชาย ทองเถียนนาถ (2541 : 110) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช

2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด นครศรีธรรมราช ซึ่งพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทธิเมธ ชัยเพชร (2542 : 118) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหาร โรงเรียนใน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 4 พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ เซาว์ บำขุนทด (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของ โรงเรียนนาร่อง และ โรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร สังกัด สำนักงานการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามประเภท การทำงาน และขนาด โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยรวมมีปัญหา แตกต่างกัน ซึ่งตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอนต่างก็มีภารกิจเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่ แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมความพร้อม การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การดำเนินการบริหารหลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงพัฒนา ซึ่งภารกิจต่าง ๆ เหล่านี้ ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการทุกขั้นตอน แต่ด้วยแตกต่างแห่งบทบาทในการบริหารจัดการ โดยที่ผู้บริหารนั้นอยู่ในฐานะผู้นำ นโยบาย จากหน่วยงานต้นสังกัด หรือจากการประสานความร่วมมือจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หลาย ๆ แห่งมากำหนดเป็นแผนการดำเนินงานแก่บุคลากรภายในโรงเรียน ซึ่งผลแห่ง การดำเนินงานที่จะตามมาจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับการวางแผน นโยบาย ในการบริหารจัดการ หรือการแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบงานเป็นสำคัญ ส่วนครูผู้สอนนั้น ในฐานะผู้รับเอา นโยบายจากผู้บริหาร โรงเรียนหรือนำเอาสาระและกระบวนการต่าง ๆ ที่ กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา ไปสู่การปฏิบัติ จึงทำให้ภารกิจหลักของครูผู้สอนอยู่ที่ การดำเนินการตามกระบวนการบริหารจัดการต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จมากที่สุด สอดคล้อง กับผลการวิจัยของ ฉลอง พงศ์นราทร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตาม แนวทางปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ พบ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อูรวัล โวอ่อนศรี (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษากับครูสายผู้สอน มีความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกวรรณ แสนคำ (2547 : 100) ได้ศึกษา สภาพปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหการใช้ หลักสูตรสถานศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และ พบว่า โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า โดยรวมมีปัญหา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการบริหารงานหลักสูตร เป็นงานที่ สถานศึกษาทุกแห่ง ต้องปฏิบัติให้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของกระทรวง ศึกษาธิการ ดังนั้นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกแห่งไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ต่างก็ ปฏิบัติตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งการบริหารงาน หลักสูตร เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้ สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการ ได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน การบริหารหลักสูตรจึงเป็นภารกิจหลักที่ โรงเรียนสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการนักเรียนและท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ คุณธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการการบริหารหลักสูตร ถือได้ว่าเป็นการพัฒนางานวิชาการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นงานหลักและสำคัญที่สุดของ โรงเรียน งานอื่นถือเป็นงานรองหรืองานสนับสนุนที่จะจัดดำเนินการเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการจัด การศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารจึงต้องมีการวางแผน เป้าหมาย ต้องใช้ปัจจัยต่าง ๆ เพื่อ เอื้ออำนวยในการบริหารและวิธีปฏิบัติงานของครูปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด ส่งผลให้ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของเขาว์ บำขุนทด (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียน นาร่อง และ โรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีประสบการณ์ในการทำงาน

แตกต่างกัน และปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า มีสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิโรจน์ ภูววรรณ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การดำเนินการ ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า การดำเนินการ ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน พบว่าทั้ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดสรรงบประมาณ เพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรให้เพียงพอและเหมาะสม การจัดอบรมสัมมนาเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องแก่บุคลากร และ การเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเรื่องหลักสูตรเพื่อให้ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ แสนคำ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้ หลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา คือ ความไม่เข้าใจหลักสูตรอย่างชัดเจน การดำเนินการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศยังไม่เป็นระบบภาระงานของบุคลากรมีมาก แนวทางแก้ไข ควรจัดอบรม ศึกษาดูงานให้บุคลากร เพื่อความเข้าใจอย่างชัดเจนในหลักสูตร ปัญหาด้านการบริหารจัดการหลักสูตร (การใช้หลักสูตร) ปัญหา คือ ความไม่เข้าใจในด้านการวัดและประเมินผล การทำวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยและพัฒนา การจัดหา เลือกรับใช้ และพัฒนาสื่อ แนวทางแก้ไข จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ และศึกษาดูงานด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ปัญหา คือ นิเทศยังไม่ทั่วถึงไม่ต่อเนื่อง และเป็นระบบขาดการนำผลที่ได้จากการนิเทศมาใช้ใจการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม แนวทางแก้ไข หน่วยงาน ต้นสังกัดควรมานิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรทุกภาคเรียน ควรมีการจัดอบรมให้ครูในโรงเรียนสามารถนิเทศกันเองได้ตามกลุ่มสาระต่าง ๆ นำผลที่ได้ จากการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากผลการวิจัยปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยขอสรุปประเด็น ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ ดังนี้

1.1 ควรจัดให้มีการอบรม ประชุม สัมมนาแก่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร การจัดการเรียน การสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผล ตามสภาพที่แท้จริง เพื่อที่จะได้นำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

1.2 ควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานของ โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง และผู้นิเทศควรเป็นผู้ที่มีความรู้และมีความเชี่ยวชาญสามารถอธิบาย และตอบ คำถาม แก่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ได้อย่างถูกต้อง

1.3 โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนผู้ปกครอง ได้รับทราบอย่างทั่วถึง และควรเน้น การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนา และจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

2.2 ควรวิจัยเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ระหว่าง โรงเรียนรัฐบาล กับ โรงเรียน เอกชน เพื่อจะ ได้รับทราบข้อแตกต่างเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อจะ ได้นำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแนวทางเดียวกัน

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา ของ โรงเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1